

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 4. februar 2025

Orientering nr. 03/2025

Landsstyret og regeringen har udpeget medlemmer til § 6-nævnet

Medlemmerne af § 6-nævnet, der skal vurdere muligheden for færøsk medlemskab i verdenshandelsorganisationen WTO, er nu udpeget. Færøernes landsstyre har udpeget Færøernes repræsentationschef i Washington D.C., dr. Bjørn Kunoy og kommitteret på Lagmandens Kontor Sjørður Rasmussen. Regeringen har udpeget afdelingschef i Lovafdelingen i Justitsministeriet Anders Sparholt Jørgensen og chef for Juridisk Tjeneste i Udenrigsministeriet Vibeke Pasternak Jørgensen. Højesterets præsident Jens Peter Christensen, der bliver formand for nævnet, har derudover udpeget højesteretsdommer Lars Hjortnæs og højesteretsdommer Jens Kruse Mikkelsen som medlemmer af nævnet. Nævnets møder er ikke offentlige, men nævnets afgørelse og begrundelse vil i overensstemmelse med den fælles anmodning til Højesterets præsident blive offentliggjort i en færøsk og dansk sprogversion.

Den aktuelle debat om rigsfællesskabet, herunder ønsket om udvidede udenrigspolitiske beføjelser, er omtalt i Temaorientering nr. 01/2025.

Forsvarsaftale om Arktis og Nordatlanten

Landsstyremand for udenrigs- og erhvervsanliggender Høgni Hoydal udsendte den 27. januar 2025 en pressemeddelelse i forlængelse af første delaftale om Arktis og Nordatlanten, som kan læses [HER](#). Det fremgår af pressemeddelelsen, at Uttanríkis- og vinnumálaráðið ikke har deltaget direkte i forhandlingerne med Folketingets partier, men har haft dialog med regeringen om de forhold, der har betydning for Færøerne. Landsstyremand Høgni Hoydal udtaler bl.a.: "Færøske forhandlinger med den danske regering om sikkerheds- og forsvarsanliggender er et led i at sikre, at Færøerne tager et eget ansvar og har en aktiv rolle i sikkerheds- og forsvarspolitikken, som skal udøves i nødvendigt samarbejde med vores nabolande og allierede." Sambandsflokkurin, herunder MF Anna Falkenberg (SP), har på sociale medier og i KVF kritiseret landsstyremand Høgni Hoydal for ikke at varetage færøske interesser, herunder Færøernes sikkerhed, tilstrækkeligt i forbindelse med aftalen, bl.a. fordi aftalens elementer vedrørende Færøerne anses for ukonkrete. Landsstyremand Høgni Hoydal har i KVF kommenteret herpå og oplyst, at landsstyret arbejder inden for den sikkerheds- og forsvarspolitik, som Færøernes Lagting enstemmigt har vedtaget. Han opfordrede desuden til, at færøske medlemmer i Folketinget ikke skaber unødigt frygt eller blander parti-politik ind i sagen.

Debat om Færøernes sikkerhed og beredskab

Landsstyremrådet for justitsanliggender afholdt i samarbejde med Færøernes Universitet den 23. januar 2025 en offentlig konference under hovedtemaet: Hvordan styrker vi Færøernes modstandskraft i den

spændte situation i verden med ændringer i truslerne. Konferencen havde deltagelse af en række færøske og udenlandske fagfolk, forskere og repræsentanter fra offentlige myndigheder og erhvervsliv. Landsstyremand for justitsanliggender Bjarni Káráson Petersen, der indledte konferencen, påpegede i et interview med KVF, at færinger *”ikke skal være naive”*, når det kommer til Ruslands fremstød, og at *”det er vigtigt, at vi fokuserer på vores egen sikkerhed og opbygger modstandskraft mod fremtidige kriser”*. Der er aktuelt en bredere debat i det færøske samfund om Færøernes modstandskraft ifm. krisesituationer, herunder hybride angreb, samt om inddragelse af befolkningen i beredskabsplanlægningen. Arbejds- og Brunaeftirlitið (Færøernes beredskabsstyrelse) arbejder aktuelt udkast til en risikovurdering, der skal danne grundlag for styrelsens kommende anbefalinger og beredskabsplan, herunder evt. borgerinklusion. Risikovurderingen forventes af foreligge i første halvår af 2025.

Færøerne bør være medlem af EU, mener færøsk folketingsmedlem

MF Sjúrdur Skaale, Javnaðarflokkurinn, mener, at Færøerne bør være medlem af EU. Det siger han i en samtale med formand for Europabevægelsen, Jens-Kristian Lütken i podcasten *”Lütkens Verdenshjørne”* den 31. januar 2025. Sjúrdur Skaale gør opmærksom på, at det er hans personlige opfattelse, og han ikke udtaler sig på Javnaðarflokkurins vegne. Han anser det for en fordel for Færøerne med et EU-medlemskab under den forudsætning, at Færøerne kan opnå medlemskab i eget navn, selv om Færøerne er en del af rigsfællesskabet, og at Færøerne får en undtagelse for fiskeripolitikken, så Færøerne fortsat kan forvalte sine egne fiskeressourcer. Han henviser til, at et tilsvarende krav er fremsat af Island i relation til et muligt medlemskab af EU henset til fiskeriets altafgørende betydning for Islands økonomi. Færøsk EU-medlemskab på disse betingelser vil ifølge Sjúrdur Skaale være en stor fordel for færøsk erhvervsliv, fordi det ville give Færøerne fri adgang til et meget stort, velbetalende marked. Sjúrdur Skaale anser det for sandsynligt, at spørgsmålet om færøsk EU-medlemskab vil blive aktuelt igen i lyset af Islands mulige medlemskab af EU. Færøerne er i dag det land i Europa med den svageste tilknytning til EU. En situation, der vil blive skærpet, hvis Island bliver medlem af EU. Sjúrdur Skaale anser det for nødvendigt, at situationen ændres. Han tilkendegiver, at Færøerne ikke kan stå isoleret – og slet ikke i den nuværende sikkerhedspolitiske situation – men må være en del af en større sammenhæng.

Nationalbankens årlige analyse om færøsk økonomi

De centrale hovedpunkter i Nationalbankens analyse om færøsk økonomi 2024 er: Færøsk økonomi overordnet set er sund. Færøerne befinder sig aktuelt i en højkonjunktur med udbredt pres flere steder i økonomien. Arbejdsmarkedet er stadig karakteriseret ved lav ledighed og høj beskæftigelse. Det seneste års overenskomstforhandlinger har resulteret i høje lønstigninger i år og næste år på flere dele af arbejdsmarkedet. De færøske banker har gennem en årrække opbygget kapital, bl.a. som følge af højere kapitalkrav, og deres indtjening er lige nu høj. Det giver de færøske banker et godt udgangspunkt for at modstå en ændring i konjunkturerne. I løbet af det seneste år er nedskrivningerne dog steget svagt. Til trods for de seneste års højkonjunktur har Færøerne ikke haft nævneværdige overskud på de offentlige finanser. Færøernes relativt enstrengede økonomi øger behovet for at bruge de gode tider på at øge robustheden. Et finanspolitisk rammeværk, der sikrer en samlet og hensigtsmæssig styring af den offentlige økonomi, kan bidrage til at forberede Færøerne på kendte fremtidige udfordringer. Analysen er tilgængelig på [dansk](#) og [færøsk](#) på Nationalbankens hjemmeside.

Kritik af anklagemyndigheden for lang sagsbehandlingstid

Forsvarsadvokater på Færøerne har kritiseret anklagemyndigheden og politiets sagsbehandlingstid. Advokat Jógvan Elias Winther Poulsen påpeger bl.a. i et interview i KVF den 17. januar 2025, at lang sagsbehandlingstid – ud over direkte gener for de implicerede i straffesager – medfører

retssikkerhedsmæssige udfordringer og kan påvirke tilliden til retssystemet, herunder når anklagemyndigheden i sager med lang sagsbehandlingstid ikke løbende orienterer sagens parter om status i deres sag. Der nævnes i indslaget sager, som har været undervejs i flere år. Politidirektør Michael Boolsen har i KVF kommenteret på kritikken og peger på en række hensyn, der kan begrunde længere sagsbehandling, men tilkendegiver samtidig, at politiet skal blive bedre til at kommunikere med offeret i straffesager.

Fly- og helikoptersimulatorer hos Atlantic Airways sat i drift

Det færøske flyselskab Atlantic Airways kan nu tage to nye fly- og helikoptersimulatorer i anvendelse efter Trafikstyrelsens godkendelse. De to simulatorer er en milepæl i flyselskabets gennemførelse af pilottræning i høj kvalitet, lyder det fra flyselskabet i KVF. Foruden at bruge simulatorerne til egne piloter, vil Atlantic Airways tilbyde udenlandske flyselskaber og træningsorganisationer at benytte simulatorerne til elever og ansatte.